

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Київський національний університет технологій та дизайну

Кафедра філософії та культурології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету культурних
і креативних індустрій

Михайло КУЛИНЯК

«9» серпня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

дисципліни ФІЛОСОФІЯ НАУКИ І МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕНЬ

Рівень вищої освіти *третій (доктор філософії)*

Шифр	Галузь знань Найменування	Код	Спеціальність Найменування
01	Освіта/Педагогіка	015	Професійна освіта (за спеціалізаціями)
02	Культура і мистецтво	022	Дизайн
05	Соціальні та поведінкові науки	051	Економіка
07	Управління та адміністрування	073	Менеджмент
07	Управління та адміністрування	075	Маркетинг
07	Управління та адміністрування	076	Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
08	Право	081	Право
12	Інформаційні технології	122	Комп'ютерні науки
13	Механічна інженерія	132	Матеріалознавство
13	Механічна інженерія	133	Галузеве машинобудування
14	Електрична інженерія	141	Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка
16	Хімічна та біоінженерія	161	Хімічні технології та інженерія
18	Виробництво та технології	182	Технології легкої промисловості
22	Охорона здоров'я	226	Фармація, промислова фармація

Київ 2023

1 ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика дисципліни	
		денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Кількість кредитів – 4	Спеціальність: 133 Галузеве машинобудування Рівень вищої освіти <i>третій</i> (освітньо-науковий)	<i>обов'язкова</i>	
Змістові модулі – 1		Рік підготовки:	
Розділи – 2		1-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання – реферат		Семестр	
Загальна кількість годин – 120		1-й	1-й
Тижневих годин для денної форми здобуття освіти: аудиторних – 2 самостійної роботи здобувача вищої освіти – 6		Лекції	
		10 год.	2 год.
		Практичні, семінарські	
	22 год.	4 год.	
	Лабораторні		
	- год.	- год.	
Самостійна робота			
88 год.	114 год.		

2. АНОТАЦІЯ ДИСЦИПЛІНИ

Робоча програма навчальної дисципліни складається з таких розділів:

Розділ 1. Філософія науки і методологія досліджень як специфічний тип знання та діяльності.

Розділ 2. Філософські проблеми сучасної науки та наукових досліджень.

Мета курсу – оволодіння компетентностями: формування в аспірантів здатності до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатності розробляти проекти та управляти ними; здатності генерувати нові ідеї (креативність); формування системного наукового/мистецького світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору; здатність працювати в міжнародному контексті; здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність.

Результати навчання дисципліни:

знати: сутність, структуру філософії науки, методи і підходи до процесів, які відбуваються в природі, суспільстві та методи наукових досліджень; особливості та сутнісні аспекти суспільних відносин і наукових процесів; історію становлення та розвитку науки, сучасний стан світової та вітчизняної філософської та наукової думки; знати класичні твори, що становлять джерельну базу філософської науки; сутність основних філософсько-методологічних підходів до аналізу наукових ідей та наукового розвитку; зміст основних концепцій, теорій наукового розвитку; основні філософські категорії та загальнонаукові методи, структуру філософії науки та класифікацію наук; мати базові уявлення про основи філософії науки; засвоїти увесь спектр підходів до філософсько-методологічного аналізу наукового знання;

вміти: застосовувати в своїй наукових дослідженнях та переконливо володіти категоріально понятійним апаратом філософії науки; свідомо приймати участь у наукових дослідженнях та суспільному житті; вирішувати свої науково-практичні та життєві проблеми в цивілізованому співробітництві з іншими людьми, поважаючи їх інтереси й наукові переконання; застосовувати отримані знання в науково-практичній діяльності; ефективно використовувати сучасну методологію наукового пізнання та новітні методи наукових досліджень; творчо використовувати загальнонаукову методологію у ході наукових досліджень та практичній діяльності, давати моральну оцінку власним вчинкам, коректно покладатися на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей, усвідомлюючи норми академічної доброчесності; усвідомлювати значущість норм академічної доброчесності; оцінювати приклади людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності; давати моральну оцінку власним вчинкам, співвідносити їх з моральними та професійними нормами;

здати: продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у певній галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення; розробляти проекти та управляти ними; абстрактно мислити; генерувати нові ідеї (креативність); формувати системний науково/мистецький світогляд, професійну етику та загальний культурний світогляд; спілкуватися іноземною мовою; використовувати інформаційні та комунікаційні технології; працювати в міжнародному контексті; розуміти та розв'язувати теоретичні, методологічні, світоглядні проблеми сучасної науки, а також надання цілісного викладу основних проблем філософії науки і методології досліджень на рівні об'єктивного, ідеологічного незаангажованого бачення проблем сучасної науки;

володіти навичками: практично використовувати основні філософські поняття, методи й підходи в процесі науково-творчої діяльності; змістовно аналізувати особливості головних течій та напрямків у філософії науки та наукових концепцій; застосовувати знання основних філософських загальнонаукових методів; спроможністю ґрунтовно й логічно доводити і обстоювати свою науково-концептуальну позицію; свідомим підходом щодо своєї професійної діяльності; діяти у професійних і навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики;

самостійно вирішувати: науково-практичні та життєві проблеми в цивілізованому співробітництві з іншими людьми, поважаючи їх інтереси й наукові переконання; застосовувати отримані знання в колективній науково-практичній діяльності; застосовувати критичне мислення до аналізу результатів власного наукового дослідження, його наукової новизни, теоретичного і практичного значення відстоювати принципи толерантності та наукової і професійної коректності в процесі співпраці з колегами в межах наукової спільноти.

Необхідні навчальні компоненти (пререквізити, кореквізити і постреквізити): іноземна мова для академічних цілей; інформаційно-комунікаційні технології в наукових дослідженнях; інтелектуальна власність та комерціалізація наукових досліджень; педагогічна майстерність у

вищій школі; педагогічна практика.

Види навчальних занять: лекція, семінарське заняття, консультація.

Методи навчання: словесні, пояснювально-демонстраційні, репродуктивні, дослідницькі, метод проблемного викладання.

Методи контролю: усний (виступ на семінарських заняттях, усне опитування), письмовий (контрольне завдання, реферативне дослідження), тестовий контроль.

Форми підсумкового контролю: екзамен (семестр 1).

Засоби діагностики успішності навчання: індивідуальні завдання (реферати, презентації), питання для модульного контролю.

Мова навчання: українська

3. ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

СЕМЕСТР 1

Змістовий модуль 1. Філософія науки і методологія досліджень

РОЗДІЛ 1. Філософія науки і методологія досліджень як специфічний тип знання та діяльності.

Тема 1. *Наука як предмет філософського аналізу.*

Філософський аналіз поняття “наука”. Типологія філософських та методологічних проблем науки. Аспекти буття науки. Функції науки. Етос науки. Наука як особливий соціальний інститут. Процес соціалізації науки. Основні завдання науки. Співвідношення науки та філософії. Філософські засади науки. Філософія і наукова творчість. Сучасні тенденції та потреби суспільства та їх використання в галузі сучасного дизайну. Наукознавство. Роль науки в сучасному суспільстві. Наука як аспект освоєння світу людиною. Наука як система достовірного знання. Сучасні уявлення про предметно-просторове середовище як художню систему; структуру, різновиди елементів та зв'язків у цій системі.

Тема 2. *Основні етапи становлення науки.*

Основні підходи до періодизації науки. Передісторія науки. Особливості формування наукових знань Античності і їх внесок у всесвітню культуру. Специфіка середньовічного розвитку науки. Гуманізм і емпіризм науки доби Відродження. Наукова революція Нового часу. Становлення некласичної науки. Становлення класичної науки. Специфіка постнекласичної науки. Функції науки в індустріальному і постіндустріальному суспільстві.

Тема 3. *Філософія науки: походження та основні етапи розвитку.*

Виникнення та особливості розвитку філософії науки XIX ст.

Позитивістська методологія науки. Загальна характеристика та основні ідеї “першої” та “другої” хвилі позитивізму. Філософія науки логічного позитивізму. Неопозитивізм та Марбурзька школа неокантіанства. Динаміка росту наукового знання у постпозитивізмі. Концепції розвитку науки К. Поппера, Т. Кунта, І. Лакатоса, П. Фейєрабенда. Предмет і функції філософії науки. Місце філософії науки в структурі суміжних дисциплін. Комплексний підхід та адаптування до нових ситуацій при вирішенні концептуальних задач проектування.

Тема 4. *Наука як специфічний тип знання.*

Сутність знання і його види. Поняття “наукове знання”. Структура наукового знання: суб'єкт, об'єкт, система методів, мова. Наукова картина світу. Визначення поняття “демаркація”. Демаркація науки і ненауки. Наука та інші форми духовної культури. Сучасні уявлення про специфіку наукового пізнання.

Тема 5. *Класифікація наук.*

Історичні підходи до класифікації наук. Критерії розмежування “наук про природу” і “наук про дух”. Специфіка соціально-гуманітарного знання. Фундаментальні і прикладні науки. Диференціація науки в умовах інформаційно-цифрової реальності.

Тема 6. *Розвиток наукового пізнання та методологія науково-дослідницької, інноваційної діяльності.*

Сутність та специфічні особливості пізнавальної діяльності. Пізнання як предмет філософського аналізу. Чуттєве та раціональне в пізнанні. Рівні наукового пізнання. Форми наукового пізнання. Методологія наукового пізнання. Поняття методології. Система методів наукового пізнання. Теоретичне та емпіричне дослідження і відповідні їм методи. Взаємозв'язок загальнонаукових та специфічних методів дослідження. Соціальне пізнання та його специфіка. Основні форми наукового пізнання: факт, ідея, проблема, гіпотеза, концепція, закон, теорія. Основні функції наукової теорії. Основні процедури наукової діяльності: спостереження, вимірювання, збір даних, опис, експеримент, пояснення тощо. Зв'язок

епістемологічного, соціологічного, онтологічного, антропологічного, аксіологічного, методологічного і психологічного аспектів наукового пошуку. Проблема істини в пізнанні. Істина і правда. Основні теорії істинності знань. Філософські дискусії про засади і структуру наукового дослідження. Системний характер дослідницької діяльності. Виклад та обґрунтування наукових результатів.

РОЗДІЛ 2. Філософські проблеми сучасної науки та наукових досліджень.

Тема 7. *Філософія і наука на межі XX-XXI століть.*

Передумови створення сучасної науки. Постнекласичний період розвитку сучасної науки. Динамізм сучасного наукового знання. Традиції й новації в науці. Синергетика як наукова перспектива XXI століття. Основні поняття синергетики. Синергетичні прояви в природознавстві. Синергетичні ефекти в економіці. Синергетична методологія в дослідженні соціуму.

Тема 8. *Етика сучасної науки.*

Етика як наука про мораль. Різновиди етики. Ціннісна та етична система суспільства. Моральний вибір і моральна відповідальність. Утилітарна етика та її сутність. Біоетика.

Тема 9. *Проблема відповідальності вченого*

Професійна відповідальність вченого. Ціннісні орієнтації вченого. Свобода наукового пошуку і соціальна відповідальність вченого. Науково-педагогічна діяльність із застосуванням сучасних методологій, методів та інструментів педагогічної та наукової (творчої) діяльності за фахом. Формування та адаптація різних стратегій та способів комунікативного впливу, діалогового педагогічного спілкування, демонстрування навичок лідерства і саморегуляції на основі самопізнання. Академічна добросовісність як моральний принцип науковця. Етичний кодекс вченого України.

Тема 10. *Наука як виробництво інноваційних знань. Філософія техніки.*

Форми організації науки. Поняття наукового співтовариства. Розвиток науки в межах традиції. Основні складові інновації. Аналіз понять “інноваційний розвиток”, “новація”, “інноваційна діяльність”. Наука як виробник інноваційних знань.

Техніка як історичний феномен. Поняття техніка. Техносфера і технічна реальність. Філософія техніки: місце в системі філософського знання. Філософське розуміння техніки. Методологічні проблеми досліджень у філософії техніки. Аксіологічні проблеми філософії техніки.

Тема 11. *Науково-технічний прогрес, особливості розвитку сучасної науки і техніки.*

Поняття НТП та його вплив на навколишнє середовище. Еволюційна форма НТП. Революційна форма НТП. Сутність науково-технічної революції. Особливості НТР. Тенденції розвитку НТП. Інформаційно-технологічна революція і співвідношення суспільства і природи. Роль інформаційно-комунікативних підсистем в інтелектуальному процесі.

Тема 12. *Філософське та наукове осмислення глобальних проблем людства.*

Сучасне розуміння сутності глобалізму як головного процесу епохи. Світовий порядок на початку XXI ст. Техногенні й інформаційні фактори радикального перетворення відносин у сучасному світі. Комп'ютеризація й інформатизація. Зміст антиутопій у новому світі глобалізації. Постмодерн та глобальна інформаційна цивілізація. Соціально-економічні фактори глобалізації. Демографічні особливості розвитку глобального суспільства. Соціальна екологія як предмет філософії науки. Поняття “екологічна криза” та її види. Екологічна етика. Особливості екологічної культури та свідомості. Вчення В.Вернадського про “ноосферу”. Філософські засади концепції “сталого розвитку”.

4. СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів (розділів) ітем	Кількість годин														
	Денна форма							Заочна форма							
	усього	у тому числі:						усього	у тому числі:						
		л	пр	лаб	сем	інд	СРС		л	пр	лаб	сем	інд	СРС	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
Освітній компонент 1															
Змістовий модуль 1. Філософія науки і методологія досліджень															
Розділ 1. Філософія науки і методологія досліджень як специфічний тип знання та діяльності															
Тема 1. Наука як предмет філософського аналізу.	12	1			2		9	14	1	1					12
Тема 2. Основні етапи становлення науки.	12	1			2		9	10							10
Тема 3. Філософія науки: походження та основні етапи розвитку.	12	1			2		9	12							12
Тема 4. Наука як специфічний тип знання. Тема 5. Класифікація наук.	12	1			2		9	11		1					10
Тема 6. Розвиток наукового пізнання та методологія науково-дослідницької, інноваційної діяльності.	12	1			2		9	12							12
Разом за розділом 1.	60	5			10		45	59	1	2					56
Розділ 2. Філософські проблеми сучасної науки та наукових досліджень.															
Тема 7. Філософія і наука на межі ХХ- ХХІ століть.	12	1			2		9	11	1						10
Тема 8. Етика сучасної науки. Тема 9. Проблема відповідальності вченого.	12	1			2		9	12							12
Тема 10. Наука як виробництво інноваційних знань. Філософія техніки.	12	1			2		9	14		2					12
Тема 11. Науково-технічний прогрес, особливості розвитку сучасної науки і техніки.	12	1			3		8	12							12
Тема 12. Філософське та наукове осмислення глобальних проблем людства.	12	1			3		8	12							12

<i>Разом за розділом 2.</i>	<i>60</i>	<i>5</i>			<i>12</i>		<i>43</i>	<i>61</i>	<i>1</i>	<i>2</i>				<i>58</i>
Всього годин за дисципліною	120	10			22		88	120	2	4				114

5. СЕМІНАРСЬКІ ЗАНЯТТЯ

№ з/п	Назва теми практичного заняття	Кількість годин
1	Наука як предмет філософського аналізу	2
2	Основні етапи становлення науки	2
3	Філософія науки: походження та основні етапи розвитку	2
4	Наука як специфічний тип знання. Класифікація наук	2
5	Розвиток наукового пізнання та методологія науково-дослідницької, інноваційної діяльності	2
6	Філософія і наука на межі ХХ – ХХІ століть	2
7	Етика сучасної науки. Проблема відповідальності вченого	2
8	Наука як виробництво інноваційних знань. Філософія техніки	2
9	Науково-технічний прогрес, особливості розвитку сучасної науки і техніки	3
10	Філософське та наукове осмислення глобальних проблем людства	3
Всього		22

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Види робіт	Кількість годин
1	Підготовка до практичних занять	20
2	Опрацювання тем, які не викладаються на лекціях	28
3	Підготовка до всіх видів контролю	20
4	Індивідуальні завдання, реферати, творчі роботи та ін.	20
Всього		88

7. ІНДИВІДУАЛЬНЕ НАУКОВО-ДОСЛІДНЕ ЗАВДАННЯ

Індивідуальне науково-дослідне завдання не передбачено навчальним планом

8. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ АСПІРАНТИ

Екзамен

Поточне оцінювання та самостійна робота												МК (тестовий)	Реферат	Екзамен	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12				
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	4	10	10	10	100

Розподіл балів з дисципліни

Види робіт, що оцінюються в балах	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	Усього
Виступ на семінарі	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	4	70
Реферат	10												10
МК (тестовий)	10												10
Екзамен	10												10
Всього з дисципліни													100

Критерії оцінювання видів робіт:

Теми лекційного курсу розкривають проблемні питання основних тем дисципліни. Практичні заняття передбачають теоретичне обґрунтування основних питань теми та засвоєння практичних навичок. Отримані результати представляють у вигляді публічних виступів або презентацій. До практичних занять здобувачі вищої освіти мають готуватися завчасно на основі лекційного матеріалу та рекомендованої літератури. Робота аспіранта на практичному занятті оцінюється таким чином:

6 балів - аспірант у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко і всебічно розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.

5 балів - аспірант у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко і всебічно розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, використовує наукову термінологію, робить висновки.

4 балів - аспірант достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних питань, послуговується науковою термінологією. При висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації.

3 балів - аспірант відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, не робить глибокого, всебічного аналізу.

2 балів - аспірант відтворює навчальний матеріал, виявляє елементарні знання окремих положень, не робить аналізу, не користується необхідною літературою.

1 бали – аспірант не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово викладає окремі питання курсу, не розкриває зміст теоретичних питань.

Бали за індивідуальну роботу (реферат) нараховуються лише при успішному її виконанні та подачі на перевірку в строк. Кількість балів, яка нараховується за індивідуальне завдання (реферат) залежить від їх повноти розкриття теми, обсягу, значимості, оформлення та становить 10 балів:

10 балів - аспірант у повному обсязі розкрив тему реферату, самостійно та аргументовано виклав матеріал, глибоко і всебічно розкрив зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.

9 балів - аспірант у повному обсязі розкрив тему реферату, аргументовано його викладає,

глибоко і всебічно розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, здійснює аналіз та робить висновки.

8 балів - аспірант достатньо повно обсязі розкрив тему реферату, обґрунтовано його виклав, в основному розкрив зміст теоретичних питань, послуговується науковою термінологією. При висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації.

7 балів - аспірант достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних питань, послуговується науковою термінологією, при висвітленні деяких питань допускаються окремі неточності та незначні помилки.

6 балів – аспірант не повністю розкрив тему реферату, не зробив глибокого, всебічного аналізу і аргументованих висновків.

5 балів - аспірант не повністю розкрив тему реферату, не зробив глибокого, всебічного аналізу і аргументованих висновків, допускає істотні неточності та помилки.

4 бали – аспірант не повністю розкрив тему реферату, не зробив глибокого, всебічного аналізу і аргументованих висновків. фрагментарно, поверхово виклав окремі питання, не розкрив зміст своєї роботи за обраною темою.

3 бали – аспірант не повністю розкрив тему реферату, не зробив глибокого, всебічного аналізу і аргументованих висновків. фрагментарно, поверхово виклав окремі питання, не розкрив зміст своєї роботи за обраною темою, не оформив роботу згідно вимог.

0-2 бали - аспірант не повністю розкрив тему реферату, не зробив глибокого, всебічного аналізу і аргументованих висновків. фрагментарно, поверхово виклав окремі питання, не розкрив зміст своєї роботи за обраною темою, не оформив роботу згідно вимог, не використовував наукову термінологію або аспірант не виконав і не здав реферат.

Модульний контроль передбачає проходження вибіркового тесту на сторінці курсу у Модульному середовищі освітнього процесу (всього 30 тестових питань, на які запропоновано по 4 варіанти відповідей, серед яких треба обрати правильні. На тест передбачено час – 1 год. 20 хв. Кількість спроб проходження тесту – 2.).

Критерії оцінювання екзамену

Екзамен проводиться у формі тестів у МСОП. Загальна кількість питань у тестах для кожного аспіранта становить 30. Студент обирає один варіант відповіді з трьох-чотирьох можливих. Для відповіді на кожне питання дається 1 хвилина часу, що в цілому складає 30 хв. на тест. Кількість спроб проходження тесту – 1.

Результати складання екзамену аспірантом оцінюються за десятибальною шкалою. Кожній правильній відповіді присвоюється 0,33 бали. Загальна кількість балів, які отримав аспірант за правильні відповіді, додається в автоматичному режимі. Підсумковий результат заокруглюється до цілого числа балів.

Відповідність шкал оцінок якості засвоєння навчального матеріалу

Оцінка за національною шкалою для екзамену, КП, КР /заліку/	Оцінка в балах	Оцінка за шкалою ECTS	Пояснення
Відмінно/ зараховано	90-100	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
Добре/ зараховано	82-89	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
	74-81	C	добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
Задовільно/ зараховано	64-73	D	задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
	60-63	E	достатньо (виконання відповідає мінімальним критеріям)
Незадовільно/ не зараховано	35-59	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
	0-34	F	Незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)

9 ПОЛІТИКА КУРСУ

- 9.1. Обов'язкове дотримання аспірантами академічної доброчесності, а саме:
  - самостійне виконання всіх видів завдань, робіт, форм контролю, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни;
  - дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
  - посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, відомостей;
  - надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.
- 9.2. При виявленні плагіату виконані роботи (завдання) не враховуються. Аспіранту дається інше завдання.
- 9.3. Для отримання позитивної оцінки з дисципліни необхідно отримати 3 бали за кожен запланований вид роботи.
  - Перенесення терміну здачі робіт/перездача можливі з поважних причин: лікарняний, академічна мобільність.
- 9.4. Допускається визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Аспірант може додатково отримати 10 балів.

10 МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Філософія науки і методологія досліджень : навч.-метод. посіб. / упор.: А. В. Сакун, Л. А. Чекаль. - К.: КНУТД, 2016. 90 с.

11 РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА Основна

- 1 Добронравова І.С. Філософія науки: підручник [для аспірантів всіх спец.] Нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – Київ: ВПЦ “Київський університет”, 2018. 620 с.
- 2 Данилкович А.Г. Методологія наукових досліджень з основами інтелектуальної власності : підручник / А. Г. Данилкович, Б. М. Злотенко. - Київ : КНУТД, 2017. 433 с.
- 3 Ільїна А.А. “Корисне знання»: освіта сьогодні і завтра / В.В. Ільїн, А.А.Ільїна // Стратегія розвитку України: наук.журн. – К.: НАУ, 2019. - № 1. – С. 3-6.
- 4 Ільїна А.А. Наукова освіта: шлях і перспектива майбутнього /А.А.Ільїна // Інноваційні практики наукової освіти: матеріали Всеукраїнської наук.-практичної конф. – К.: ІОД НАПН України, 2021. – С 196-198.
- 5 Ільїна А.А. «Культура VS парадоксам «світу без дійсності»: філософський аналіз /А.А.Ільїна // Virtus: Scientific Journal / Editor-in-Chief M.A. Zhurba – November # 58, 2021. – р. 14-17.
- 6 Ільїна А.А. Соціокультурна природа знання / А.А.Ільїна // Наукова освіта: традиція і сучасність: матеріали Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції. 28 жовтня 2021 року – К.: ІОД НАПН України, 2021. – С. 79-82.
- 7 Ільїна А.А. Наукова освіта: шлях і перспектива майбутнього /А.А.Ільїна // Інноваційні практики наукової освіти: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції 8-11 грудня 2021 року. – К.: ІОД НАПН України, 2021. – С 196-198.
- 8 Ільїна А., Ліпін М. Довіра і освіта в параметрах мінливого світу // Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи. № 2 (27). 2021. С. 112-118. https://pi.iod.gov.ua/images/pdf/2021_2/112-118.pdf
- 9 Dyak, T., Halchenko, M., Iina, A., Iina, G., Ivanova, N., & Levchenko, O. (2022). Some Peculiarities of Integrating Visual Literacy into the System of Modern Education. Revista Romaneasca pentru Educatie Multidimensionala, 14(1), 322-338. https://doi.org/10.18662/rrem/14.1/521https://go.onelink.me/107872968?pid=InProduct&c=Global_Internal_YGrowth_AndroidEmailSig-AndroidUsers&af_wl=ym&af_sub1=Internal&af_sub2=Global_YGrowth&af_sub3=EmailSignature
- 10 Ільїна А.А. Культура навчання в сучасній інформаційній реальності / В.В. Ільїн, А.А. Ільїна

- // Філософія і культура в наративах сучасності. – Дніпро: НТУ «Дніпровська політехніка», 2022. – С. 48-54. – 0,5 д.а.
- 11 Ільїна А.А. Культура і світ інформаційно-цифрових технологій: філософський аналіз / А.А. Ільїна // Інтеграція науки і освіти: розвиток культурних і креативних індустрій: збірник наукових праць. – К.: КНУТД, 2022. – С. 57-59.
  - 12 Ільїна А.А. Принцип довіри у визначенні сучасної освіти / А.А. Ільїна, А.О.Близнюк // Інтеграція науки і освіти: розвиток культурних і креативних індустрій: збірник наукових праць. – К.: КНУТД, 2022. – С. 67-68.
  - 13 Ільїна А.А. Потенціал креативного мислення в освітньому процесі: необхідність можливого. Міжнародне науково- педагогічне стажування з культурології та мистецтва у Влоцлавеку. (Польща) 6 кредитів 180 год. «Умови для професійної освіти висококваліфікованих фахівців в галузі культурології, мистецтвознавства та музикознавства. Досвід європейських вищих шкіл.» 15 листопада-26 грудня 2021р.
  - 14 Ільїна А., Ліпін М. Інклюзивна освіта як норма культуротворчості: філософсько-теоретичний аспект / Антоніна Ільїна, Микола Ліпін // Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи : збірник наукових праць / В. В. Бондаренко (голов. ред.) та ін. – Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України. – 2022. – Вип. 1 (28). – С. 14-22.
  - 15 Кравчук Л. В. Філософія і методологія науки: навч.- метод. Матеріали для лекц. І семінар. заняття, самост. та індивід. роботи: посібник. Тернопіль: ТНМУ: Укрмедкнига.2019, 271 с.
  - 16 Максютя М.Є. Філософія науки: гуманітарно-педагогічний синтез: монографія/ М.Є. Максютя, О.М.Соколова.- Херсон: «ОЛДІ ПЛЮС», 2020. 310с.
  - 17 Семенюк Є. Філософія сучасної науки і техніки: підручник/ Едуард Семенюк, Володимир Мельник.- Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2017. 364 с.
  - 18 Етичний кодекс ученого України / НАН України. URL.; <https://zakon.rada.gov.ua>
  - 19 Філософія науки: навчальний посібник / О.М. Кузь, В.Ф. Чешко - Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. 172 с.
  - 20 Філософія науки. Етика та методологія наукового дослідження: нач.-метод. посіб. для підготовки докторів філософії/ І.Г. Утюж та ін.- Запоріжжя: ЗДМУ, 2018. 76с.
  - 21 Філософія науки : навчальний посібник / Гоян І.М., Матвієнко І.С., Сторожук С.В.//за ред. С.В.Сторожук. : Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2018. 520с.
  - 22 Філософія науки : навчальний посібник / Гоян І.М., Матвієнко І.С., Сторожук С.В.//за ред. С.В.Сторожук. 3-те видання, виправлене і доповнене – Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2019. 420с.
  - 23 Філософія науки: підручник / І.С. Добронравова, Л.І. Сидоренко, В.Л. Чуйко та ін. за ред. І.С. Добронравової. - К.: ВПЦ Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2018. - 255с.
  - 24 Філософія науки та інноваційного розвитку / Чекаль. Л.А., Горбатюк Т.В., Сторожук С.В. та ін. - Київ: Міленіум, 2017. 782с.
  - 25 Філософія національної ідеї. Людина. Освіта. Соціум: монографія /В.Г. Кремень- вид. перероб. – К.: Грамота, 2010. 576 с.
  - 26 Філософія науки: підручник/ О.П. Сидоренко, С.С. Корлюк, О.А. Коваленко та ін.; за ред. О.П. Сидоренка- Одеса, 2020. 230с
  - 27 Чупріна Н.В. Спецдисципліна за напрямом наукового дослідження [Текст] : навч. посіб. для студ. вищих навч. закладів / Н. В. Чупріна. - К. : КНУТД, 2011. 273 с. (Теорія і практика наукових досліджень в дизайні).
  - 28 Чупріна Н.В. Методологія сучасних наукових досліджень з дизайну [Текст] : навч. посіб. для студ. вищих навч. закладів / Н. В. Чупріна. - К. : КНУТД, 2011. 266 с. (Теорія і практика наукових досліджень в дизайні).

Додаткова

- 1 Бистрицький Є. Комунікація і культура в глобальному світі / Є.К. Бистрицький, С.В. Пролесєв, Р.О. Зимовець . К.: Дух і Література, 2020. 416 с.
- 2 Велика українська енциклопедія. Тематичний словник напряму “Філософські науки” (філософія, логіка, етика, естетика). Київ:Енциклопедичне видавництво, 2019. 256 с.
- 3 Волинка Г.І. Історія філософії: підручник. – К.: ЦУЛ, 2015. 480 с.
- 4 Воронюк О.Л. Філософія: підручник. – К.: Медицина, 2018. 216 с.
- 5 Добронравова І.С. Практична філософія науки: зб. наук. пр. Київ. Нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Суми: Університетська книга, 2017. 351 с.
- 6 Єріна А. М., Захожай В. Б., Єрін Д. Л. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. К.: Центр навч. л-ри, 2004. 212 с.
- 7 Копнін П.В. Гносеологічні та логічні основи науки // Філософія: хрестоматія (відвітоків до сьогодення): /за ред. акад. НАН України Л.В. Губерського. К.: Знання, 2012. 334 с.
- 8 Кириленко К.М. Філософія: наука і культура.: навч. посіб./ К.М. Кириленко. – К.: ТОВ «Агенство «Україна», 2014. 216 с.
- 9 Клочовський Я.А. Філософія діалогу.- К. : Дух і Література, 2019. -224 с.
- 10 Мулярчук Є. Філософія і педагогіка. – К.: Дух і Література, 2019. – 344 с.
- 11 Сумрін Ю. Майстерня вченого : підручник для науковця. – К, 2006. – 302 с.
- 12 Флек Л. Як постає та розвивається науковий факт. Вступ про вчення про мисленнєвий стиль . – Чернівці: Книга –XXI, 2019. 206с.
- 13 Хамітов Н.В. Історія філософії: проблема людини та її меж: навч. Посіб. зі словником/ Н.В. Хамітов, Л.Н. Гармаш, С.А. Крилова.- київ: КНТ, 2017. 393 с.
- 14 Чурсінова О.Ю. Осмислення феномену техніки в історії української філософії в контексті європейської філософії техніки. Автор. дис. канд. філос. наук 09.00.05. Л.: Львівський національний університет ім. І. Франка. 2014. 20 с.
- 15 Шейко В.М. Трансгресія культури, науки та цивілізації. Генеза й еволюція сучасного суспільства. Культура України. 2014. Вип. 46. С. 25-43.

ІНТЕРНЕТ РЕСУРСИ:

1. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського -<http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Репозитарій КНУТД - <https://er.knutd.edu.ua/>
3. Електронна бібліотека філософа - www.gumer.info
4. Електронна бібліотека Чтиво - www.chtyvo.org.ua
5. Бібліотека Інституту філософії ім. Г.Сковороди. <https://filosof.com.ua/>

Погоджено:

Завідувач кафедри механічної інженерії

Олексій ВОЛЯНИК